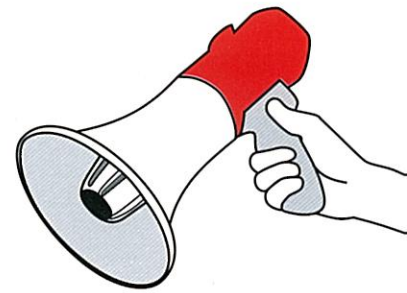

Irritaties, klachten en andere felle berichten over grote en kleine misstanden kunt u kwijt in deze rubriek.

Geen uniforme regeling voor beslag op bankrekeningen!

J.W. de Haan

Nederlands en Spaans advocaat,
Barcelona

Het Groenboek van de Europese Commissie over het beslag op bankrekeningen¹ betekent voor de Nederlandse rechtspraak een aantal stappen achteruit, omdat de Nederlandse beslagpraktijk vergeleken met de meeste Europese landen efficiënt is. Om een idee te geven wat voor problemen er in andere EU-lidstaten bestaan, vergelijk ik hier de situatie in Nederland en Spanje.

In Spanje zijn de belangrijkste kenmerken van de beslagregeling (art. 721 e.v. Spaanse proceswet, 'Ley de Enjuiciamiento Civil'):

1. voldoen aan vereiste van 'periculum in mora': gevaar van verdwijnen van activa (art. 728 LEC);
2. voldoen aan vereiste van 'fumus boni iuris': opeisbare vordering aantonen (art. 728);
3. horen van de debiteur voordat verlot tot beslag wordt gegeven (art. 733 LEC), waarvan de rechter kan afzien in welk geval de debiteur achteraf gehoord zal worden;
4. stellen van cautie (art. 737 LEC); het bepalen van de hoogte is een discretionaire bevoegdheid van de Spaanse rechter;
5. dagvaarding binnen 20 dagen na verkrijging verlot (art. 730 LEC).

In Nederland zijn dat:

1. Beslissing van de voorzieningenrechter na summier onderzoek (art. 700 Rv);-

2. voorzieningenrechter bepaalt een termijn van ten minste 8 dagen voor het indienen van de dagvaarding (art. 700 Rv);
3. voorzieningenrechter *kan* cautie stellen (art. 701 Rv).

De eerste twee Spaanse voorwaarden worden zwaar opgevat. Er moet in feite een dagvaarding met bewijsmateriaal opgesteld worden voor een conservatoir beslag. Dat kost veel tijd, bovendien moeten nog volmachten afgegeven worden, vertalingen van bewijsstukken gemaakt worden et cetera. Snel handelen is moeilijk.

Bovendien bestaat er in Spanje geen aparte rechtsgang. Het verzoek tot beslaglegging wordt bij het centrale verdelpunt van de rechtbank ingediend en dan is het afwachten. Er bestaat zeker niet een fantastische regeling zoals in Nederland: 's ochtends titel halen en 's middags beslagleggen.

Negatieve gevolgen

Het Groenboek bespreekt twee mogelijkheden: een Europese regeling naast de nationaalrechtelijke regelingen en een uniforme Europese regeling op basis van richtlijnen. Indien de Europese regeling zal lijken op de Spaanse procedure, zouden met de eerste mogelijkheid twee geheel verschillende regelingen naast elkaar ontstaan, iets wat op zijn minst problematisch is. De tweede mogelijkheid betekent een richtlijn die Nederland verplicht haar regelingen voor beslaglegging aan te passen. Dat zou nog verdergaande negatieve consequenties hebben.

Het Groenboek bevat de volgende overwegingen over een uniforme(re) beslagregeling:

- * 'Een schuldeiser die om een beslagleggingsbevel verzoekt vooraleer hij een

uitvoerbare titel heeft verkregen, zou tot staving van zijn schuldvordering bewijsmateriaal moeten overleggen' (p. 5).

- * 'Vervolgens zou de schuldeiser het spoedeisende karakter van de zaak moeten aantonen, zoals het reële risico dat bij gebreke van de gevraagde maatregel de inning van de schuldvordering onmogelijk wordt' (eveneens p. 5).

- * 'Tot slot zou het gerecht de schuldeiser moeten kunnen verplichten een zekerheid te stellen of een garantie te verstrekken teneinde de schuldenaar te beschermen tegen verlies en schade wanneer de maatregel nietig zou worden verklaard in de hoofdprocedure' (eveneens p. 5).

Dit staat haaks op de Nederlandse beslagpraktijk. Immers, bij het verzoek tot verlot hoeft geen bewijsmateriaal overgelegd te worden. Het spoedeisende karakter wordt snel aangenomen. Het Nederlandse systeem is gebaseerd op snelle verstrekking tot verlot en snelle opheffing in kort geding. Daarmee is een systeem van een uitgebreid onderzoek vooraf in strijd. Het stellen van een cautie zoals in Spanje, past daar al helemaal niet in.

Orde moet het volgen

De Nederlandse Orde van Advocaten heeft *niet* gereageerd op dit Groenboek. Als het risico van negatieve gevolgen voor de Nederlandse beslagpraktijk bestaat – en dat lijkt het geval te zijn – is het gebrek aan betrokkenheid van de Orde een kwalijke zaak. De Orde dient deze ontwikkelingen nauwlettend te volgen dan wel haar leden erop te wijzen, zodat zij ook reageren. De slecht werkende praktijken in andere landen mogen niet tot norm worden verheven.

¹ 'Over een efficiëntere tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen in de Europese Unie: beslag op bankrekeningen', 24 oktober 2006; reacties waren mogelijk tot april 2007.